

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2025

1. Beheer akkerranden (nadeel € 25.000,-)

Voor het beheer van akkerranden door agrarische collectieven betaalt het waterschap een vergoeding. Deze vergoeding is abusievelijk niet in de begroting 2025 verwerkt. Door dit bedrag alsnog op te nemen in onze begroting kunnen we aan onze verplichtingen voldoen.

2. Budgetoverheveling jaarrekening 2024 (nadeel € 310.000,-)

Bij de jaarrekening 2024 is voorgesteld een aantal in 2024 geraamde budgetten over te hevelen naar 2025. Het betreft de volgende posten.

Onderzoek zinkers VKA (nadeel € 50.000,-)

Voor het transport van zout bedrijfsafvalwater uit de Veenkoloniën is in het verleden een afvalwaterleiding (VKA) naar de Waddenzee aangelegd. Momenteel vinden gesprekken plaats waarbij afspraken worden gemaakt over het eigendom, beheer en onderhoud van de VKA. Voor deze overdracht wordt nog onderzoek uitgevoerd naar de staat van een aantal zinkers. Hiervoor is in de voorjaarsrapportage 2024 een budget beschikbaar gesteld van € 125.000. In 2024 zijn de eerste zinkers onderzocht en in 2025 wordt het restant opgepakt. Van het beschikbaar gestelde budget is nog € 97.000 over. Voor de laatste zinkers is in 2025 nog € 50.000 benodigd. Dit betekent dat € 47.000 van het budget niet benodigd is. De voordeligere uitvoering komt met name doordat de onderzoekswerkzaamheden eenvoudiger waren dan vooraf ingeschat (leiding makkelijker te bereiken).

Implementatie nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem (nadeel € 200.000,-)

Met ingang van 1 januari 2025 is een nieuw financieel- en projectbeheersingssysteem in gebruik genomen. Voor de implementatiekosten van het nieuwe systeem was een budget in 2023 en 2024 opgenomen van in totaal € 1.000.000. In 2023 is voor € 90.000 aan kosten gemaakt en in 2024 was derhalve een budget beschikbaar van € 910.000. De implementatie heeft grotendeels plaatsgevonden in 2024. De afronding vindt echter plaats in 2025. Dit betreft onder meer een deel datamigratie vanuit het oude systeem en het verder optimaliseren van het nieuwe systeem. In 2024 is voor € 510.000 aan kosten gemaakt voor het nieuwe systeem. Dit betekent dat € 400.000 van het beschikbaar gestelde budget niet besteed is.

Voor de afronding van de implementatie zullen in 2025 nog € 200.000 aan kosten gemaakt worden. Daarna zal voor de doorontwikkeling in 2026 en 2027 nog jaarlijks € 25.000 besteed worden. Dit betekent dat een gedeelte van € 150.000 niet meer besteed zal worden. Dit komt met name doordat gestreefd is de inhuur voor het project zo minimaal mogelijk te houden.

Rekenkamer (nadeel € 30.000,-)

Voor de waterschappen is de verplichting tot de instelling van een onafhankelijke rekenkamer vanaf 1 januari 2024 in werking getreden. Eind 2023 zijn de leden voor de bemensing van de rekenkamer door het algemeen bestuur benoemd, zodat deze vanaf 1 januari 2024 operationeel is geworden. Voor de rekenkamer was in 2024 een budget opgenomen van € 75.000 voor onder andere het uitvoeren van onderzoeken en de vergoedingen voor de leden van de rekenkamer.

Het jaar 2024 is door de rekenkamer met name gebruikt voor een kennismaking en het verkennen van mogelijke onderwerpen. Hierdoor is het budget in 2024 niet volledig besteed. In totaal is € 35.000 niet besteed. In 2025 zal een onderzoek worden uitgevoerd en de kosten hiervoor bedragen € 30.000.

Communicatie (nadeel € 30.000,-)

In 2024 hebben de voorziene werkzaamheden ter verbetering van onze hotspot Nieuwe Statenzijl niet plaatsgevonden. De kosten hiervan waren begroot op € 30.000. De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2025 in samenwerking met de Duitse partners Ökowerk Emden en Ostfriesland Tourismus. De start hiervan volgt na afronding van (vergelijkbare) werkzaamheden in Duitsland.

3. Noodinstallatie vuilroosters rwzi Scheemda (nadeel € 250.000,-)

De oplevering van het project trommelzeven Scheemda is uitgesteld tot 1 juli 2025. De consequentie hiervan is dat de huur van de noodinstallatie ook verlengd zal moeten worden tot 1 juli. Voor januari tot en met juni gaat het om totale kosten (inclusief afbouw van de installatie) van € 250.000. Redenen voor het uitstel van de oplevering zijn de geringere beschikbaarheid van externe partijen (ook onderaannemers), mede veroorzaakt door een tekort aan personeel, en het moeilijker leverbaar zijn van onderdelen die benodigd zijn voor de nieuwe installatie (waardoor levertijden zijn opgelopen).

4. Dividend NWB (nadeel € 177.000,-)

In de begroting 2025 is uitgegaan van een dividenduitkering van de NWB over het jaar 2024 van € 55 miljoen. In de algemene vergadering van aandeelhouders van de NWB van april 2025 is besloten een dividend vast te stellen van € 50 miljoen. Dit betekent dat de in de begroting geraamde dividenduitkering van € 1.944.000 miljoen met € 177.000 wordt verlaagd.

5. Juridisch advies Inventarisatie Resterende Verplichtingen (IRV) (nadeel € 47.000,-)

De afgelopen periode heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de toekomstige kosten als gevolg van de bodemdaling door gaswinning.

De Commissie Bodemdaling heeft onlangs als sluitstuk van het proces van de Inventarisatie Resterende Verplichtingen (IRV), een concept-besluit genomen ten aanzien van de eenmalige kosten en de contante waarde van de periodiek terugkerende kosten (vervangingsinvesteringen en exploitatiekosten) voor bestaande en nieuw te verwachten bodemdalingsobjecten. Deze waarde is de basis voor de beoordeling van de toereikendheid van de door NAM gestelde zekerheid. De betreffende beheerders/overheden hebben de mogelijkheid om hun reactie hierop te geven, waarna de Commissie een definitief besluit zal nemen. Hiervoor is het dit jaar benodigd om nog enige expertise in te schakelen. Ons aandeel in deze kosten bedraagt € 47.000.

6. Onttrekking en inzet bestemmingsreserve NPLG (per saldo budgettair neutraal)

Van het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) is een subsidie ontvangen van € 300.000 voor door ons bestede uren aan het NPLG in 2023.

Een aantal medewerkers binnen het waterschap hebben hier uren aan besteed.

Deze subsidie is bedoeld ter compensatie van uren die onze medewerkers niet aan "reguliere" werkzaamheden hebben kunnen besteden. Deze subsidieregeling is echter pas medio oktober 2023 gepubliceerd. Hierdoor hebben we deze subsidie nog niet kunnen inzetten om extra (tijdelijke) personele capaciteit aan te trekken om de werkzaamheden die zijn blijven liggen in te halen (wat het doel van de subsidie is). Om deze reden is bij de jaarrekening 2023 voorgesteld om voor de ontvangen subsidie van € 300.000 een bestemmingsreserve NPLG te vormen. Middels deze bestemmingsreserve NPLG worden de extra personeelskosten voor het inhalen van werkzaamheden die zijn blijven liggen, gecompenseerd. In 2024 is hiervoor € 84.000 onttrokken. In deze voorjaarsrapportage wordt € 66.000 aan deze bestemmingsreserve in 2025 onttrokken. Hiermee worden de extra personeelskosten, gelet op het voorgaande, in 2025 gedekt. De bestemmingsreserve heeft hierna nog een hoogte van € 150.000 (€ 300.000 - € 84.000 - € 66.000).

7. Taludherstel (per saldo nadeel € 75.000,-)

In de wintermaanden richten onze medewerkers zich op het herstel van beschadigde taluds, zodat het watersysteem in de zomermaanden op een veilige manier kan worden onderhouden. De afgelopen jaren is het exploitatiebudget voor Herstel Infrastructuur in de onderhoudsrayons nauwelijks verhoogd, terwijl wij constateren dat de kosten voor het in goede staat houden van de infrastructuur oplopen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door beschadigde taluds als gevolg van zeer natte herfst- en winterperioden, evenals door de stijgende kosten voor schelpen en de inhuur van materieel, zoals kranen. Op basis van een gedetailleerde inhoudelijke en financiële analyse stellen wij voor om het budget te verhogen. De extra kosten hiervan bedragen € 200.000. Door interne maatregelen en verandering van inzet van eigen personeel is geen € 200.000, maar € 75.000 extra budget benodigd voor het herstel.

8. Onderhoud stedelijke gebieden (nadeel € 30.000,-)

Sinds ongeveer 2010 hebben wij onderhoudsovereenkomsten gesloten met gemeenten voor het onderhoud van het stedelijk water. Het peilbeheer en het onderhoud van de peil regulerende kunstwerken voeren wij zelf uit, terwijl wij onderhoudscontracten hebben afgesloten met marktpartijen. Deze onderhoudscontracten hebben een meerjarig karakter en bevatten een indexering om stijgende kosten af te dekken. De indexering in de contracten is gebaseerd op de CBS-index voor de grond-, weg- en waterbouw. Aangezien de kosten de afgelopen jaren aanzienlijk zijn gestegen, verwachten wij in 2025 extra budget nodig te hebben voor onze onderhoudscontracten.

9. Aanpassingen personele regelingen (nadeel € 200.000,-)

Op basis van de vorig jaar vastgestelde cao zijn wij genoodzaakt om aanpassingen door te voeren in meerdere regelingen. Dit betreft onder andere een uitbreiding van het aantal functies dat in aanmerking komt voor de regeling werkomstandigheden toelage en ontzie-uren. Het totale nadeel bedraagt € 200.000.

10. Personeelslasten (nadeel € 225.000,-)

Begin april is een onderhandelingsresultaat bereikt over een nieuwe cao voor de waterschappen. Deze cao kent een looptijd van 24 maanden van 01-01-2025 t/m 31-12-2026. Voor deze cao-periode is een automatische prijscompensatie (APC) afgesproken met een extra plus. De lonen stijgen hierdoor automatisch mee met de inflatie door de APC en de plus zorgt voor een koopkrachtverbetering.

Voor 2025 betekent dit:

- Per 1-1-2025 worden de salarissen verhoogd met € 50 bruto op basis van een voltijdsdienstverband;
- Per 1-1-2025 een loonsverhoging van 3,3% (de APC).

Dit betekent, afhankelijk van de functieschaal, een loonsverhoging van gemiddeld 4,5%.

In onze begroting 2025 is rekening gehouden met een totale stijging van de personeelslasten van 5% (inclusief de sociale lasten en reguliere loonrondes door middel van ontwikkeling binnen de functieschaal). Een herberekening toont aan dat door het onderhandelingsresultaat deze 5% niet meer toereikend is om de stijging van de personeelslasten op te vangen.

Rekening houdend met het onderhandelingsresultaat bedraagt het nadeel op de personeelslasten voor 2025 € 225.000.

11. Chemische defosfatering (nadeel € 82.000,-)

Uit de analyse van het KRW-doelbereik in combinatie met de watersysteemanalyse op basis van water- en stoffenbalansen, blijkt dat voor het Noord-Willemskanaal (RWZI Assen en Eelde) en de kanalen Hunze Veenkoloniën (RWZI Veendam en Scheemda) er een opgave is voor fosfor (Noord Willemskanaal) en algen (kanalen Hunze Veenkoloniën). In 2024 is daarom een pilot uitgevoerd op de

RWZI's Assen, Veendam en Scheemda met extra chemisch defosfateren als mogelijke oplossing. Uit de pilot blijkt dat extra chemisch defosfateren van het effluent een effectieve manier is om de fosforvrucht te reduceren en draagt daarmee bij aan het KRW-doelbereik in de ontvangende waterlichamen. De kosten bedragen jaarlijks € 82.000.

12. Waterschapsbelastingen (per saldo voordeel € 470.000,-)

Op basis van de tot nu toe opgelegde en op te leggen aanslagen voor de waterschapsbelastingen verwachten we een extra opbrengst voor de watersysteemheffing gebouwd van € 240.000,- (door hogere WOZ-waarden dan verwacht) en een extra opbrengst zuiveringsheffing van € 230.000,- (doordat bedrijven meer vervuilingseenheden gaan lozen dan verwacht).

13. Opbrengst veiling trekkers (voordeel € 60.000,-)

Via een veiling worden er aantal trekkers verkocht, welke niet langer nodig zijn. Er wordt een veilingopbrengst verwacht van € 60.000.

14. Gedragscode Soortenbescherming (nadeel € 80.000,-)

Het dagelijks bestuur van ons waterschap heeft in de vergadering van 12 maart 2019 besloten om de vorige gedragscode, de gedragscode Wet natuurbescherming voor waterschappen, te volgen (de gedragscodes daarvoor dateren uit 2006 en 2012). In verband met de invoering van de Omgevingswet in 2024 en het aflopen van de gedragscode uit 2019 op 31 december 2024 is er in Unieverband een nieuwe gedragscode Soortenbescherming, bestendig beheer en onderhoud, opgesteld. Werken conform de gedragscode betekent dat er niet voor elke handeling een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd hoeft te worden. Indien het waterschap handelt volgens de gedragscode geldt een vrijstelling van een aantal verbodsbepalingen. De gedragscode geldt voor iedereen die voor of in opdracht van een waterschap werkt en deze gedragscode naleeft. Net als in de vorige gedragscode (2019) kan ook in deze gedragscode worden gewerkt met de zogenaamde 'habitatbenadering'. Deze benadering gaat ervan uit dat (beschermde) flora en fauna overal aanwezig kan zijn en het onderhoud hierop aangepast wordt door het sparen van voldoende leefomgeving (niet alles maaien).

Voor het indienen van een vergunningaanvraag met betrekking tot onze invulling van de habitatbenadering, uitgevoerd door een extern ecologisch adviesbureau in combinatie met de bijbehorende veldwerkplaats, is een budget benodigd van € 80.000.